

Szegedre is „százleveles”-mozgalmat!

„Szeged város felszabadulásának 20. évfordulójára indított ünnepi műszakban elért kiváló mennyiségi és minőségi teljesítményéért dicséretben részesítem. Munkájának elismerése mellett kérem, hogy körültekintő, gondos munkájával továbbra is segítse vállalatunk tervteljesítését és gazdasági eredményeinek növelését.”

Utóirat: „Ezen levél 50 forint felvételére jogosít, a pénztárnál történő bemutatása elcséjében.”

Aláíró Tóth László, a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat vezérigazgatója. E jutalomlevélből kiadtak száz darabot az újszegedi gyár-egységben.

Az újszegedi példa

Ki kaphatott ilyen dicséretet és egyben utalványt? Ösztönző-e ez a módszer?

— Azon a napon kaptam ilyen levelet, amikor a partiban a legtöbb vetést sikerült elérnem — mondja Kiss Mihályné.

— Kevés ez az 50 forint, de azért mindenki igyekezett, hogy kapjon — véli B. Kovács Irén. — Azt hiszem, azért adtak ilyen kis összeget, hogy minél többet kaphassanak jutalmat.

— Leszállították a harisnyát, s nem számítottam erre az 50 forintra sem; vettem egy harisnyát. — Imre Sándorné aztán még hazatesszi: — A férjem is kapott hasonló jutalmat, de ő jóval többet. A kábelgyárban dolgozik, ott 150 forintot osztottak.

— Nem ismeretlen nálunk ez a fajta jutalmazás. Már volt hasonló, csak akkor aki a második kapta az 100, a harmadikkal pedig 150 forint jutalom járt — Dudás Jánosé már tavaly is a legjobban termelő szövőközé tartozott, de mégsem részesülhetett az általa említett jutalmazásban, mert balesete volt, s így nem vehetett részt a versenyben.

Száz ember öröme

A többi kérdezett véleménye is hasonló volt: 50 forint nem nagy összeg, de így, váratlanul nagyon jól jött. Igyekeztek az emberek jobban dolgozni, hogy kaphassanak. S többen hozzátették, hogy jutalomlevél tulajdonosának lenni rangot is jelent. A szövőközé komolyan veszik az elismerésnek ezt a formáját.

Jó módszer, már több vállalatnál alkalmazták és mindenütt bevált. Száz ilyen levelet osztottak szét Újszegeden, összesen tehát mindössze 5 ezer forintjába került a vállalatnak 100 ember munkájának elismerése.

A Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat többi gyár-egységében miért nem alkalmazzák ezt a módszert? Elyben tehetnének, mivel a jutalomkeret felhasználásával külön-külön önállóan rendelkeznek. De tovább is mehetünk a kérdés feltevésében. Miért nem lehet egész évre állandósítani ezt a jutalmazási formát?

A gumiipari vállalatnál már bő tapasztalattal szolgálhatnak ebben a témában. A nagyvállalat vezérigazgatója havonta 100 — ezért

„százleveles mozgalom” a alatt hármát tud összegyűjteni a harmadikért 500 forintot kap. Akik pedig egy év alatt 8 ilyen elismerő levelet kap, a nyolcadikért már 2 ezer forintot vehet fel a pénztárnál.

Így, első hallásra is érthető, hogy olyan kezdeményezésről van szó, mely ösztönző. Ilyen levelet kapni rangot jelent. A vállalatnak, a népgazdaságnak is megéri. S ha a gumiipari vállalat példája nem is igazolná, akkor is látszik, érdemes a módszer alkalmazásával a szegedi üzemekben is foglalkozni.

Valahogy így kellene

Valahogy a következőképpen megy ez a dolog: az első levél 100 forintot ér, a címzett kézbevétele után azonnal beválthatja a pénztárnál. Aki egy negyedév

Altona foglyai

Új film

Azok a hírek, amelyek évekként elzúlnak arról tudósítottak, hogy Vittorio de Sica, az olasz neorealizmus egyik legnagyobb alakja, filmet készített *Sartre Altona foglyai* című drámájából, az érthető kíváncsiságon felül kétségtelen meglepetést is keltettek. Nemcsak azért, mert az olasz rendező vállalkozásának politikai merészsége és bátorsága feltűnést okozott, hanem mindenekelül azért, mert ezzel a filmmel de Sica olyasmire tett kísérletet, ami művészi szempontból mindannak ellentéte, amit eddig a világhírű olasz rendező csinált. A neorealizmus, és magától értetődően Vittorio de Sica is, műveiben a hétköznapi valóságának apró, jelentéktelen tényeiből és mozzanataiból indult ki és még legjobb alkotásaiban is tulajdonképpen megelégedett annyival, amennyit a valóságról ezek a mikrodátok elmondtak. Sartre viszont éppen fordítva, sajátos, világot átfogó filozófiájának igazolását és bizonyítását kereste a valóságban, s éppen az idegen tőle, amiben a neorealizmus a leginkább otthon érezte magát: az apróságokkal való pepecseléssel. Hogyan lesz ezekből az ellentétekből egység, hogyan tudja de Sica ezt a tőle idegen anyagot egységévé ötvözni? — ez a kérdés vetődött fel már az első hírek hallatán.

Aztán elkészült a film, tegnap Szegeden is bemutatották, s az eredmény igazolja, hogy az előzetes aggodalmak nem voltak teljesen alaptalanok. A film kétségtelenül nem egységes. Turmix csak. Nem rossz turmix, az igaz, de mégiscsak kevert valami. Sartre és de Sica egyéniségének, művészetének ellentétes elemei egyaránt jelen vannak

benne. Az olasz neorealista rendező egyénisége áthatotta, átalakította az eredeti drámát és nem teljesen, nem mindenben azt adta, amit az író írt.

A film mindenekelül a dráma filozófiájának világot átfogó, kozmikus távlatait szűkítette. Sartre darabjában sokat beszél a fasizmusról. De nemcsak arról beszél, s ez nagyon lényeges a drámában. A Nobel-díjas francia író az élet végső értelmét kutatja ebben a munkájában is, és a legvégső kérdésekre keres választ. Szinte azt mondhatnánk, a fasizmus, a régi és az újjaéledő is, csak ürügy és alkalom számára ahhoz, hogy az élet legnagyobb problémáiról elmondhassa vallomását. Vittorio de Sica — rá és a neorealizmusra oly jellemző módon — mindazt, ami a darabban túlmutat a fasizmuson, mindazt, aminek filozófiai, kozmikus távlatát van, szinte nem is vette figyelembe. A film szinte kizárólag csak a fasizmusról beszél, azt elemzi sokféle szempontból és feltétlenül határozott szenvedélyességgel. Bármennyire érték is ez a filmben, kétségtelenül nem a teljes Sartre. Ha nem is, hamisítás, de szűkíték. A mondanivaló érvényének csökkenése.

Miben mutatkozik meg ez? Természetesen nem abban, hogy a film apróságokban, lényegtelen mozzanatokban változtat a dráma cselekményén. Ilyen egyébként — legalábbis a film első felében — nem sok van, s ami van, az is inkább bővítés, indokolt, megengedhető, sőt szerencsés meghúzás. Az influenza elterjedés a dráma és a film között a befejezésben, illetőleg egészen pontosan a befejező részekben található. Egyetlen, de nagyon lényeges mozzanatot emelünk ki most ezek közül. A drámában az apa veszi rá fiát az öngyilkosságra, s ketten együtt önként indulnak a halálba. A filmben a fiú rántja az apját egy váratlan pillanatban szédítő mélységbe. A drámában az egész világ összeomlik, egy vulkanikus világegyet látunk. A film ennek megszelídített variációját adja vissza, s nem csukja be a kaput a reménykedés, az optimizmus előtt. Ez így nem Sartre.

Jellegzetes ebből a szempontból az is, ahogyan az olasz rendező átalakította, módosította Sartre jellemformálásait. Az író egzisztencialista filozófus módján jel-

Igor Ojsztrah és Natalie Zercalova kamaracstje

A világhírű hegedűművész, David Ojsztrah szintén nagy hírű fia, Igor Ojsztrah és felesége, Natalie Zercalova szerepelt nagy sikerrel szerdai este a Tiszai Szálló nagyteremében. A koncertet — már csak az Ojsztrah nev hallatára is — hatalmas érdeklődés előzte meg: napok óta az előadás előtt minden hely elkel.

Ha azonban arra kellene felelnünk, hogy teljes mértékben beváltotta-e a hozzájárult, érthetően felfokozott reményeket ez az est, azt kell mondanunk: részben. Egyrészt mert Igor Ojsztrah koncertje végül eddig nem hegedűest — mint a

plakát hirdette —, hanem hegedű-zongora szonataest — tehát kamaracst — volt, másrészt mert Igor Ojsztrah bár valóban kitűnő hegedűs, mint előadó egyéniség korántsem hasonlítható össze edesapjával.

A műsor első felében két bécsi klasszikus mű, Mozart B-dúr és Beethoven A-dúr szonátája hangzott el. Az első szám, mint általában, itt sem adta az előadók teljesítményének maximumát. Bár a szonata — a bécsi iskola körétől távol eső — művészeketől szokatlanul stílusosan játszották Mozart művét, nem éreztünk különösebb pluszt a megszólaltatásban. Jóval többet és maradandóbbat nyújtott a Kreutzer-sonata előadása. Ojsztrah virtuóz készsége és Natalie Zercalova dinamikus egyénisége és kiváló muzikalitása töretlen ívű Beethoven-előadást teremtett.

Előadási szempontból Nikolajev C-dúr szonátája jelentette a kamaraprodukció csúcspontját. Itt érvényesült igazán Igor Ojsztrah hangszerebeli tudása, formáló ereje és színérvénye. Külön öröm, hogy a kiváló tolmácsolásban egy mértékartóan mai hangzású, szépen megkomponált, hangszeres és igényes darabot ismerhettünk meg.

Sajnáljuk viszont, hogy a Bartók-Szigeti Magyar népdalok jellegű vendégművésznünk félreértette, s még jobban azt, hogy a közönség zömének éppen ez a produkció tetszett a legjobban. Elismerésre méltó ugyan, hogy Ojsztrah Magyarországon magyarosan akart muzsikálni, de — minden bizonnyal nem hiteles forrásból merítve — pontosan azt adta, ami ellen Bartók egész életében küzdött: cigányos, népieskedő zenét.

A hegedűvirtuóz Ojsztrah a műsor utolsó számával, Paganini: La Campanella-jával mutatkozott be igazán. Csak ezért az egy produkcióért is érdemes lett volna meghallgatni ezt a koncertet.

Ö. L.

Vántus István

A 70 éves Beretz Péter köszöntése

Ünnepi ülés a Magyar Biológiai Társaságnál

Tegnap este a József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karának Ady téri előadótermében 122. ülését tartotta a Magyar Biológiai Társaság szegedi osztagja. Az ünnepi ülést dr. Ábrahám Ambrus Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár, a Magyar Biológiai Társaság tiszteletbeli tagja nyitotta meg, köszöntve dr. Beretz Péter professzortársát 70. születésnapjának előestéjén. Meltatta a neves ornitológus munkásságát és érdemeit, aki a harmincas években felfedezte a tudomány számára a Fehértó és annak madárvilágát, több száz dolgozatban és cikkben ismertette tudományos alaposággal megfigyeléseit. A szegedi egyetem természet-tudományi karán e munkásságát 1948-ban az egyetemi magántanári címmel méltányolták, majd 1952-ben a biológiai tudományok kandidátusa fokot adták az elismert kutatónak, idén pedig a címzetes egyetemi tanári kinevezést kapta munkássága után. Beretz Péter tevékenysége sokoldalú, amellyel, hogy főhivatásában is mint „Kiváló egészségügyi dolgozó” és „Érdemes orvos” nyert elismerést.

Ábrahám professzor köszöntője után a József Attila Tudományegyetem és az Orvostudományi Egyetem karai, a professzortársak, a Magyar Biológiai Társaság, az Országos Madártani Intézet, a TIT, a Móra Ferenc Múzeum, valamint a barátok és ismerősök nevében többek között dr. Koch Sándor, dr. Kiszely György, dr. Keve András, Szabó Ferenc, dr. Marián Miklós, Gall László köszöntötte. A meleg ünnepes után dr. Beretz Péter mondott köszönetet, melyből kicsengett szerete és ragaszkodása szülővárosához, Szegedhez.

Utána megtartotta irodalmi-életvesztés előadását „A Szeged környéki táj átalakulásának hatása a madárvilágra” címmel.

AZ INFLUENZA ELLEN

Beszélgetés az Országos Közegészségügyi Intézet influenza-laboratóriumának vezetőjével

Számtalanszor halljuk beszélni, villamoson, társaságban: influenzás vagyok, náthás vagyok, meghűltem. Az influenzáról s annak gyógy-módjairól beszélgettünk dr. Takátsy Gyulával, az Országos Közegészségügyi Intézet influenza laboratóriumának vezetőjével.

Fertőzés útján

— Először azt a tévhitet kell eloszlatni, hogy az influenza megbetegedés azonos a náthával, meghűléssel — mondja az influenza laboratórium vezetője. — Az influenza fertőzés útján terjed, a megbetegedést influenzavírusok okozzák. Jellemző tünetei a magas láz, levertség, a testrészek fájdalma, s csak másodlagos — sőt sokszor el is maradhatnak — a náthát jellemző tünetek, az orrnyálkahártya duzzadása, az orrvérzés és a piros torok.

Oltás

— Milyen gyógyszereket használnak az influenza elleni védekezésre?

— Kísérleteket folytatunk kemoterápiás anyagokkal. Keltetett tyúktojásba oltjuk a vírusokat, s így vizsgáljuk a különböző szerek hatását. Eddigi ismereteink szerint legjobban a biguamin anyagok bizonyultak. A kísérleti anyagokban már meg tudjuk akadályozni a vírusok szaporodását. Védo-oltásokkal az egész világon kísérleteznek, mi is, 1962-ben 30 ezer embert oltottunk be kísérleti oltóanyaggal. A kísérlet országosan 55 szá-

zalékos védettséget mutatott az oltottnak. Azt is tapasztaltuk, hogyha a beoltott meg is betegszik, az influenza sokkal enyhébb lefolyású, mint azoknál, akik nem kaptak oltást. A beoltottak átlagosan 3,2 nap alatt felgyógyulnak, a védelem nélküli szervezetnél a betegség 5,3 napig tart. 1963-ban 80 ezer védőoltást adtunk. Idén is folytatjuk a kísérleteket.

— Okoz-e rossz közérzetet az influenza elleni oltás?

— Semmilyen utólagos következménye nincs az oltásnak.

A C-vitamin szerepe

— Külföldön is folyik az influenza elleni küzdelem. Sok cég gyárt influenza elleni porokat, tablettákat. Mi a véleménye a külföldi csodagyógyszerekről?

— Nagyobb a reklámjuk, mint a hatásuk. Az influenza ellen nem lehet százszázalékos védettséget nyújtani, mert a vírusok állandóan változnak, s az oltóanyagot is mindig változtatni kell. Hozzá kell időmítni a fertőző baktériumokhoz. A védekezésnek fontos szerepe a C-vitamin. Már nyár végén és ősszel is többet kell fogyasztani, mint nyáron, mert a szervezet többet használ fel. A C-vitamin ellenállóbbá teszi az emberi szervezetet az influenzavírusokkal szemben.

K. A.

Sartre Nobel-díjas

Nyugati hírügynökség közli a francia íróra és filozófusra, „az egzisztencializmus atyjára” esetét.

Az AFP francia hírügynökség úgy értesült, hogy az 59 éves Sartre nem fogadja el a Nobel-díjat. Állítólag kijelentette, hogy elhárítása már korábbi keletű, álláspontját azonban csak a későbbiekben hajlandó megindokolni.

76 jelölt közül a francia íróra és filozófusra, „az egzisztencializmus atyjára” esetét.

Az AFP francia hírügynökség úgy értesült, hogy az 59 éves Sartre nem fogadja el a Nobel-díjat. Állítólag kijelentette, hogy elhárítása már korábbi keletű, álláspontját azonban csak a későbbiekben hajlandó megindokolni.

Szövefeldolgozási munkákra

férfi segéd-munkásokat

azonalra alkalmaz a Pincégazdaság. Jelentkezés Szeged, Tábor u. 3. x32313

A Várpalotai Szénbányászati Trészt

férfi munkásokat

vesz fel 18-45 éves korig mélyszinti bányamunkára. Kedvezményes munkásszálást és napi háromszori étkezést biztosítunk.

Nős és családfenntartók évente 64 mázsa ahydrali szentet kapnak térítés nélkül. Utikütséget felvétel esetén megtérítünk.

Felvételhez szükséges: munkakönyv, két hétnél nem régebb tanácsigazolás és katonakönyv.

Jelentkezni lehet folyamatosan a Várpalotai Szénbányászati Trészt Munkaügyi Osztályán. xK. 589

Felújított RS-09 TRAKTORT munkagépeivel együtt ELCSERÉLNÉNK jó állapotban levő gumikerekes traktorért, esetleg G-35-ösért is. K 615 Vadgerlés Tsz, Csengele.